

Debreczeni Független Újság

Partoktól független politikai napilap.

ELŐFIZETÉS
Helyben:
Egy hónap . . . 2 kor. Egy év . . . 2 kor. 50 fill.
Negyedévre . . . 5 . . . Negyedévre 4 . . . 50 .

Felolvasó szerkesztő:
IV. MÓRICZ PÁL
Kiadók és laptulajdonosok:
HOFFMANN és KRONOVITZ

Szerkesztőség és hirdetőhivatal:
DEBRECZEN,
Piacz-utca 47. és 49. szám.

Gazdasági érdekképviselő.

Sok-sok tárgya van a magyar gazdaságközönségnek, melylyel közérdekből foglalkoznia és folyton foglalkoznia kell, de kétségtelenül egyik legfontosabb kérdés az, melyet a veszprémi gyűlésen Rubinek Gyula országgyűlési képviselő, a gazdák két országos testületének ügyvezető titkára adott elő. A mezőgazdasági érdekképviselő óriási fontosságú kérdése ez és a jelenlegi politikai szünetben kétségkívül a legszélesebb körök fokozott figyelmét fogja fölkelteni az az előadás, melyet imponáló tudással és az ügy iránt való lelkesedéssel terjesztett a kongresszus elé.

Foglalkoznia kell ezzel a kérdéssel az egész közvéleménynek, mert természetszerűleg mindenkit érdekel Magyarország legelső kereső osztályának ez a régi és csodálatoskép mindaddig elodázott kérdése. Az, hogy a nagy gazdatársadalomnak mindenütt meglegyen az egységes és hivatott érdekképviselője és ne a véletlenségtől függjön, vajjon foglalkozik-e valaki valahol a gazdanép dolgaival, szükségleteivel és igényeivel.

Ma az a helyzet, hogy szerte az

országban régóta fönnállanak, avagy újabban alakulnak megyei és városi gazdasági egyesületek és községi gazdaságkörök. Persze csak ott alakulnak ilyen együletek, ahol buzgó kezdeményezők vállalkoznak a társadalmi munkára. Ahol nincsenek ily férfiak, ott pedig teljességgel szervezetlen a gazdatársadalom és még csak az Omge és a Magyar Gazdaszövetség értékes, jóltevő mozgalmainak, akcióinak sem válik közvetlen részesévé.

Ez a két országos jellegű intézmény mindenkép törekszik ugyan arra, hogy általánosítsa azokat az előnyöket, melyeket a gazdák és a gazdasági fejlődés érdekében el tud érni, de természetesen megakad az akciónak tökéletes sikere egyrészt azon, hogy hiányzik a gazdasági egyesületi szervezet teljessége, másrészt azon, hogy némely, alapszabályilag bár létező egyesületek nem munkaképesek, mert hiányzik az anyagi eszközeik.

Nagy és teljes célokat csak úgy lehet elérni, ha az egész ország gazdaságközönségét magába foglaló oly szervezetek létesülnek, melyeknek tevékenysége minden legkisebb gazdának hasznára és előnyére lehet. Ez a szervezet

pedig aligha lehet más, mint a kiterjedt egyesületi hálózat betetőzése a gazdasági kamarák törvény által létesítendő intézményével.

Megvan ez a szervezet Európa összes művelt államaiban és szinte képtelenségnek látszik, hogy a kiválóan agrikultur Magyarország még csak most foglalkozik egyik államfőntartó nagy osztályának ezzel az ügyével. De most már remélhetőleg foglalkozni fog vele és meg is oldja azt a legrövidebb idő alatt azon a nyomon, aminek kereteit avatottan megjelölte a mai veszprémi gyűlés. Kétségkívül befolyásolja az elintézés gyorsaságát ez a mostani keserves esztendő, mely a fontos föladatok egész sora elé állítja a kormányt, ha tudatában van kötelességeinek.

Fejlesztő, átalakító, segítő munkára van szükség az állam részéről a mezőgazdaság terén és kell, hogy a kormányzat szükségét érezze a gazdasági érdekképviselő irányító tevékenységének, melyre czéltudatos intézkedéseit alapíthatja. Ha valaha, éppen most imminens szüksége mutatkozik azért az évtizedek óta sürgetett szervezet erős kézzel való létesítésének és nem kételkedünk benne, hogy az in-

Barangolások.

IV.

Valamelyik vidéki szász felsőbb lány iskola kedves fiatal növendékeinek útját kereszteztem. Bruckenthal-féle gazdag múzeumban, majd városháza fegyveres kamrájában találkoztunk. Gyönyörködtem bennök, midőn láttam, hogy népek kincsei és története iránt mennyire érdeklődnek.

Bezzeg a mi lányainkat inkább érdeklí divatos tunika, mint az avatag zászló s a többi limek-lomok.

Magyar nőket, büszke, lelkes, öntudatos magyar nőket kell nevelnünk; mert a tűzhely melege, tisztasága és magyarsága edzi meg az ébredő nemzedéket. Csak öntudatos, büszke magyar nő képes erős magyarfiakat nevelni; nem pedig ezek az illatszerek, csipkefelhős, nyafogós, hiu divatbabócskák, a kik magyar nő létükre készek kezűket, ősi vagyonekat az első kifent, idegen lelkű, idegen nyelvű osztrák katonatisztnak odaadni. Pedig a magyar erőforgácsolásának ezen idegenekkel kötött házasságok is okai; bár virágok takarják a tuskéit.

Az osztrák katonatisztek, kiket a közös hadsereg czégére alatt csempésznek ősi lödünkre, nagy átkai nemzetünknek. Vértünkön tartjuk ki gyűlölködő ellenségeinket, a kik még csak a színleges alkalmazkodás áldozatát sem hozzák meg javainkért, hanem a szin magyar városban is külön nyelvű, külön érzésű, a Magyarországot uton-utfélen kicsinylő testeket képeznek. És mi elfogadjuk, tűrjük ezt a képtelenséget és a magyar előkelőségek egész zöme küzd ezért, nehogy megteremtődjék — a nemzeti hadsereg, a melynek pedig gyönyörű csiráját bírjuk a magyar honvédségben. Hátha még ez a gyönyörű testület a természetes uton és erejével fejlődhetne.

És ha már a szinmagyar városban is mételegként mérgez az osztrák katona tisztigárda, a táborozásuk még végzetesebb a nemzetiségi városokban, a hol is a magyar államos viselkedésüknek, idegen lelkűségük még inkább ellenünk buzditják a különféle fajtájú tulzókat.

Az egyik szembeni nagyfogadóban, jellemző példaként említem fel, magasrangu vezérkari ezredesigen megbotránkozott a fölöt, mert egy székely pinczér fiu magyarul me-

részelté neki a magyar ásványvizek nevét felsorolni.

Méltatlankodva közölte a másik német ezredes czimborájával:

— Ez igazán hallatlan és türehetlen! hogy miféle érthetetlen madár nyelven könyezik az embert . . .

És mégis magyar miniszterek, magyar politikusok seregestől esküdnek arra, hogy nem kell, hogy képtelenség a magyar nemzeti hadsereg és hogy ők majd az iskoláik útján „büszke magyart” gyurnak az oláhokból. Bolond beszéd, kába remény ez! Önmagunk áltatása. A nemzeti hadsereg nélkül annyit ér a mi erőnk, mint a kardhüvely, melyből a kardot kihúzták. Csörtetésre talán még alkalmas az az üres hüvely; hanem annak békés időben is kivagyunk téve, hogy az idegen marokba szoritott kardnak lapjával minduntalan arczul vágják ezt a gyatra nemzetet . . . Az említett fajtájú osztrák tiszteknek kitünő gyakorlatuk van a mi gyalázásunkban és nem is csodálom, hogy ezután fölök a nemzetiségi dühöngők is neki szilajodnak! És köpdösik az érheterlen, gyatra magyart.

Iskola öltönyöket legczélszerűbb vásárolni **Gerő E.**

férfi-, fiu- és gyermekruha üzletében, mert legjobbat tartja és olcsóbb mint bárkinél másutt. **DEBRECZEN,** piacz-utca 47., a Dreher sörcsarnok és a Hungaria kávéház között.

ponálón megnyilatkozó közakarát előtt meghajolva, az alkotásra kiváló jóakarrattal kész szakminiszter hamar beváltja a gazdakörök óhajlásait. Legálább ez a jövőbe ható haszna legyen meg a mostani szomorú gazdasági esztendőnek.

Az amerikai kivándorlásról.

Az amerikai kivándorlás ügyét sehogyan sikerült úgy elrendezni, hogy végre rend is legyen. Valahány hatóság van a vidéken, mind más-más magyarázatot ad a kivándorlási törvénynek. Olvasóink az utóbbi napokban nagy számban fordultak hozzánk felvilágosításért s panaszos levelekben arra kérnek, mondjuk meg nekik, mikép áll is tulajdonképpen a kivándorlás ügye. Egyik másik azt is panasolja, hogy nem kapott utlevelet, vagy csak hosszú utánjárás és nagy kellemetlenségek árán juthatott hozzá. Miután a levelekre külön-külön nem felelhetünk, e helyütt adjuk meg a kívánt felvilágosítást:

Gróf Tisza István miniszterelnök kifejezetten kijelentette a képviselőházban, hogy a kivándorlót semmi körülmények között sem akarja megfosztani a maga szabad elhatározásától, **Mindenki arra utazhatik, a merre utazni akar.** A miniszterelnök ugyan csak a képviselőház nyílt ülésén hangsúlyozta, hogy **egyetlen kivándorlót sem fognak arra kényszeríteni, hogy Fiumén keresztül hagyja el az országot.**

Ezen az útvonalon tizenöcz napot kell a tengeren tölteni, hogy Amerikába eljussunk. A közsegi és körjegyzőket utasította ugyan a magyar kormány, hogy a kivándorlóknak a fiumei tizenöcz napos amerikai utazást ajánlják, ám a jegyzők ennél tovább nem mehetnek. Ajánlani ajánhatják a hosszabb tengeri utazást, de nem kényszeríthetnek rá senkit. Mert ha a kivándorló kijelenti, hogy Brémán keresztül akar utazni, ahonnan hét nap alatt éri el Amerikát, a jegyző az utlevelet Brémán át is köteles kiadni.

Az esetekben azonban, ha a jegyző ezt mégis megtagadná, a kivándorlónak jogában áll a jegyző ellen azonnal panaszt emelni a vármegye alispánjánál. A vármegye alis-

pánja majd elrendeli, hogy a jegyző adja ki a kivándorlónak.

Ha mégis akadna valaki, aki a kivándorlót egyéni szabadságától megfosztva, kényszeríteni akarja a fiumei utra, az ellen sürgős beadványt kell intézni gróf Tisza miniszterelnök, mint belügyminiszterhez Budapestre. A miniszterelnök kétségtelenül igazságot fog tenni. Aki a brémai utlevelet megkapta, Oderbergen keresztül akadálytalanul utazhat Brémába és onnan hét nap alatt kijut Amerikába. Az ügynököktől senki semmi esetre se ijedjen meg.

Az ügynök vagy megbízott senkit föl nem tartóztathat s ha valaki mégis megkockáztatná, azt az ügynököt nyomban föl kell jelenteni a miniszterelnöknek, még pedig az a legezészerűbb, ha a kivándorló ott, ahol feltartóztatják, rögtön sürgönyblankettát kér és az ügynököt gróf Tisza István miniszterelnök budapesti címére szóló táviratban kéri megbüntetni. A miniszterelnök ilyen esetekben tüstént intézkedik, hogy a kivándorló szabadon utazhassék, sőt arra is kell, hogy gondja legyen, hogy az ügynököt megbüntessék. A miniszterelnök az ügynököktől is megköveteli és kell, hogy megkövetelje, hogy a törvényt tiszteletben tartsák s azokat a kivándorlókat, s kiknek brémai utlevelük van, ne háborgassák. Utlevél nélkül senki se utazzék Amerikába, már azért sem mert hiszen utlevelet mindenki kap.

Vármegyénk és közelvidéke.

Tolvajlás. Gara Alajos telekházi berlő (Debreczen) karára 19 korona értékű zabort és pányvas kötelet loptak el Kartali József és Mojszik Mihály dohányosok. A csendőrség a bíróságnál fejelentést tett ellenük.

Az eltűnt leány. Rosenberg Jenő vámospércsi kereskedőnél szolgált Buzás Sári 19 éves leány. Az utóbbi napokban sokat busult és az öngyilkosságot emlegette. A gazdája 19-én reggel üresen találta az ágát. Az a gyanu, hogy öngyilkos lett. Mikor eltűnt, fehér kendő volt a fején, lila kacabája, szoknyája és kötője, barna

téli gyapot kendője. A leány közép termetű, tojásdad arcú, barna haju és kívánatosan gömbölyded. Legutoljára a halápi erőben látták bódorogni. Azt hiszik, hogy az erdő valamely rejtett zugában öngyilkosságot követett el.

Az inség áldozata. Sarkadi tudósítónk jelenti, hogy ott tragikus ok miatt lett öngyilkos Komlósi Sándor gazda ember. Földspekulációra adta magát, a tavaszon több hold földet vásárolt. Az idei szárazság azonban tönkre tette minden reményességét. Napról napra busabb lett s hogy a szárazság tartós volt s reménye sem lehetett már befektetett tőkéjének törlesztésére, felakasztotta magát. Az öngyilkossága na gyrésztvet keltett széles körben.

Két legény tűzhalála. Szokatlan borzalmas fordulattal végződött egy korcsmai verekedés, mint Báránról írja tudósítónk. Az ivóban történt szeszszólalkozás után ősi szokás szerint, hogy sötétbe ne láthassák egymást az ellenfelek s ne lehessen tanuja senki a halálos csapásnak, — Katona Imre leütötte a petroleum lámpát. A szét freccsenő égő olaj két legény ruháját lángra lobbantotta s a többiek erre rémülten kifutottak. A két égő legény Bagi Bálint és Csoró János kétségbeesetten futkostak össze-vissza, amíg a többiek vedrekkel vissza nem jöttek és végig nem öntötték őket. Azonban ez a segítség már oly késő érkezett, hogy a két legény életbenmaradásához alig van remény.

Fürdés közben a kádba fult. Lemes Ferencz, bánzállási (Borsod m.) lakos az ottani fürdőben fürdés közben a kádba fult. Lement a fürdőben epileptikus rohamok fogták el, minek folytán eszméletét veszítve, a víz alá bukott és megfulladt.

Az öngyilkos hajóskapitány.

Beretvával elvágta a nyakát.

Randics Károly az Adria hajóstársaság Árpád nevű gőzösének volt másodkapitánya. Öngyilkossága, mint fiumei tudósítónk írja, összefügg azzal a véres eseménnyel, amely az idén márczius 11-én történt Algirban az Árpád hajón.

Randics ott névtelen levelet kapott, a melyben feleségét rágalmazták. E miatt el is akarta hagyni a hajót, hogy Fiuméba siessen a feleségéhez.

Ideges állapotában azt hitte, hogy a rágalmozó Basics Ferencz, az Árpád harmadik kapitánya. Találkozott vele a hajóhidon és szó nélkül revolverével kétszer rálőtt.

Egyik golyó talált s Basics arcába furdott. A merénylő Randics azután magára sütötte a fegyvert. A két sebesült az algiri kórházba került és csak két hónappal később gyógyult meg. Randics azután visszatért Fiuméba és lemondott az Adriánál viselt állásáról.

Később kiment Amerikába, hogy ott új foglalkozást találjon. Nemrég jött vissza az újvilágból és itthon maradt családjánál. Pecsinen levő vilájában együtt lakott a feleségével, Csivics Annával és az anyósával.

Az utóbbi időben Randics viselkedése komoly nyugtalanságra adott okot. Az izgatta olyan nagyon, hogy az algiri merényletért a bíróság elé kell majd állnia. Basicscsal különben, a kit közben a Szegedhajóra osztottak be szolgálatra, éppen a minap kibé-
kült, miután, meggyőződött, hogy teljesen

A magyar honvédség tisztjeit, még mostani elnyomott, idegen igába tört állapotokban is szememfényeként tisztetem. Nagyrabecsülöm őket, hogy nehéz helyzetekben kint tartanak, türenek, hallgatnak és kis méretek közzé szorított, legtöbbször méltatlanul mellőzve küzdenek, dolgoznak a magyar ügyért; sőt Szébenben a magyarság társas mozgalmait is lelkesen emelik részvételökkel. Hátha még nem tilalmaznak, hogy a magyar hazában a magyarságot kifejezni fegyvelemben ütköző politikai bűn... Pedig a hadseregnek az ereje azon alapszik, hogy a sereg nem idegen kinövés, hanem előszerv legyen a nemzet testében és életében.

Több százados tölgyek alatt, a bástya várostól távol erdei fogadó rejtőzik. Ott magyarul is beszél a fogadós. Zsidó ember, amit azért említek különösen is fel, mert az erdélyi zsidók leginkább beszélnek magyarul; de az olah, a szász idegenkedik is tőlök.

Az enyhe, az illatos nyári éjszakát az öreg erdei fogadó tornácáról élveztük. Magyarok voltunk mind a négyen. Három férfi és a hájos magyar urasszony.

Sokat, sokfelét, sokféleképpen beszélünk az erdélyi magyarság sorsáról. A Kazinczy-kabátos, kemény nyaku kálvinista pap barátunk, mintha csak a Báthory, Bethlen,

Bocskaik és Rákócziak korából lépett volna közelem, olyan rózsásnak tűnteti fel az erdélyi magyarok helyzetét...

Hallgatjuk, hallgatjuk a ropogós, tüzes magyar szavakat. És mint kísérteties árnyjátékok lobbanak fel a holdsugarítól ezüstözött ködös felhomályból elhagyott romtemplomok házai, oláhra vedlett magyarok sötét felhőként terpeszkedő tömegei... Az Ur szolgálójának a szava elhangzó harangszónak tetszik... Az is a szó: tettek nélkül. Már pedig mi magyarok szeretjük a szép szót. Szeretünk sokat szavalni is; de az legtöbbször mellékes, hogy mit páhogunk össze-vissza.

Erdőszelem vezet az ut hazafelé. Az erdőben homály borong, amelybe a lombokon át csak imitt-amott dob fénypántlikákat a hold világa... Ó, most varázslatos fényű a nyári hold. Az utszéli szabad mezőségen külön kiválik minden rozskalász.

Szent áhitatra andalít ez az ezüstös fényű éjszakai táj. Én a társaságtól elszakadva, hátrább maradván ballagok tovább... A kalászkok zizegése szellemajkak beszédjeként környékez... A távoli városban harang kondul. Ércnyelven jelezi a késői órát. Kóbor kutya ugat a holdvilágra... A mulat és jelent összevetve úgy érzem, mintha temetőben, nemzetem temetőjében járnék.

ártatlan a felesége megrágalmazásában. A bírósági megtorlástól való félelme azonban megzavarta a lelkét s a halálba menekült előle. Öngyilkosságát reggel követte el.

Hat óra előtt már fölkelte és a villa udvarára ment. Miután nagysokára sem tért vissza anyósa utána ment, mert rosszat sejtett. Randicsot már holtan találta; a szerencsétlen ember beretvéval elvágta karján az ereket s a nyakát is elmetsette. Randics Károly negyvenegy éves volt és még egy éve sincs, hogy megnősült. Az Adriához 1899. november hónapjában lépett szolgálatba. Halálával fiatal feleségén és anyósán kívül, Kosztrenán lakó öreg özvegy anyját borította mély gyászba.

Mi az újság?

Méregkeverő bíróné. Mult év december havában nagy szenzációt keltett az a hír, hogy dr. Nyisztor Adorján békés-gyulai törvényszéki bíró neje több egyénnel arra szövetkezett, hogy férjét megöli. A gyulai törvényszék vádirata, amely dr. Nyisztor Adorjánét a btk. 288. §-ába ütköző gyilkosság elkövetésére irányított szövetség büntetvével vádolja, jogerőre emelkedett. A szövetségben való részesedéssel az ügyészség négy embert vádol. Mint most Békésgyuláról jelentik, a büntetőtörvényszék a szenzációs ügy főtárgyalását, amelyen esküdtek fognak itélkezni, szeptember hó 22 re tűzte ki. A tárgyalás előreláthatólag több napot vesz igénybe.

Hetvenezer munkás sztrájkja. A kömivessegek ugylátszik nem vették komolyan a kömüves mesterek által kibocsájtott felhívást. Nap-nap után újabb bojkottot rendeznek és így elkerülhetelenné válik az, hogy a munkázarat szeptember 3 ával életbelépjen. Az építőmesterek azonban számoltak minden eshetőséggel és kötött szerződésükbe már „vis majornak” iktatták a sztrájkot, a bojkottot. Imár bizonyos, hogy szeptember hó 3-án kezdve az építő és rokonszakták mintegy ötvenezer munkása megkezdik a sztrájkot.

Horvát munkások, mint orosz katonák. Sajátságos módon került mintegy 100 horvát munkás abba a helyzetbe, hogy most Port-Arthur várának védelmében részt kell vennie. A japáni kormány ugyanis a háboru kitörése előtt 100 horvát munkást földmunkák kiviteléhez felfogadott. Midőn a japán harcosok száma — mikor még nagyobb hadtestek oda át nem szállítottak — mindinkább kevesbedett, a horvát munkásokat is fegyverfogásra kényszerítették. Egy felderítő ekszkurzió alkalmával a munkások nagy számát az oroszok foglyul ejtették. A szegény munkások elbeszélék sorsukat és ez idő óta Port-Arthurban vannak, ahol viszont most, mint orosz katonáknak kell részt venniük a vár védelmében. Így hát szegények a cseberből a verberbe kerültek.

Felelős szerkesztő: a kiadóhivatal. Nagy-Mihályban megjelenik a „Felső-Zemplén” című társadalmi hetilap, mely legutóbbi számában a következő hírecske jelent meg: „Szerkesztőségünkől. Felelős szerkesztőnk távol lévén, lapunk jelen számaért a kiadóhivatal felelős”. Nagyon elmés megoldása a szerkesztőhelyettesítésének. Ezek után a Felső-Zemplén valamelyik legközelebbi számában a következő hírecskét várjuk. „Lapunk kiadója is távol lévén, a szerkesztésért a házi szolga felelős”.

Ahol még most sincs eső. A hihetetlen hosszú és kemény szárazság után az utóbbi napok végre az ország legtöbb részében meghozták a majd félév óta hiába várt esőt. Debreczen az utolsó helyek egyike volt az országban, melyet utoljára s bizony jócskán meg is késve keresett meg az isten áldás. Még siralmasabb helyzet van azonban a délidék, a Bánát, melyet boldogidőkben Magyarország kincsházának szokás nevezni. Mint a temesvári lapokban olvassuk, a Temesvártól félóránnyira fekvő falvakban még mindég fojtó porfelhők kavarnak. Az idő ugyan ott is hűvökre fordult, de eső Temes-és Torontálmegeje felerészét még nem érte. A lakosság kétségbe van esve. Mindenütt nagy a vízhiány, a **Temes folyó pedig teljesen klapadt.**

Az örült anya rémtette.

Megölte a saját gyermekét.

Szegeden a Gyuritz-család gyásza és fájdalma leirhatatlan és megindító. A családnak egyetlen reménye, szemefénye volt a szerencsétlen asszony, aki most az örültek házának megfigyelő osztályában elborult elmével töpreng az idegen környezet, a meg nem értett változás látásán.

Az egyetlen leány kiváló, gondos nevelésben részesült. A gimnáziumot kitűnő sikerrel végezt. Az idegen nyelvek megtanulásában rendkívül fogékonyságot árult el. Remekül festett. Művei bármely tárlaton feltűnést keltettek volna és roppant gyorsan készültek el. Művészi zongorázott s már leánykorában is excentrikus hajlamokat árult el.

Idege-sége, lelki betegsége a tejláz óta kezdődött és növekedett a sarlach után eszközölt gége-operációval. Már többször volt sanatoriumban Moravcsik professzor kezelése alatt, honnan gyógyultan vagy legalább is javultan jött haza.

Utóbbi időben nem volt semmi baja. A családja már kezdte remélni a tökéletes felgyógyulását. Kis gyermekét rajongásig szerette és rettegett attól a gondolatától, hogy a törvényszék a válópör folyamán férjének itéli oda azon indokolással, hogy lelki állapota miatt képtelen lesz a nevelésére. Talán ez a rettegés is hozzájárult a betegség fokozásához. A legutóbbi három hét alatt rezidivázott. Melancholia, nagyfokú szórakozottság vett erőt rajta s órákig elült a levegőbe meredt szemekkel.

Ha ilyenkor megkérdezték tőle, hogy min gondolkodik, rendszerint tagadó választ adott. Az öngyilkosság rögeszméje lett. Többször és többféle módon próbálkozott az utolsó három hét alatt megvalni az élettől, de kísérlete egyszer sem sikerült.

Hétfőn vidám hangulatban volt. Zongorázgatott, majd gyöngéledő édes anyja helyett készítette az ebédet. Délután a kis gyermekét etette. Édes anyja megnyugodva szemlélte őket és mit sem sejtve látott a dolga után. Ekkor történt a katasztrófa. A kis gyermek a csészét leverte s a csörrenésre a tulfeszült idegzetű nő lelkében a dührohám tört ki, elméje elborult. A gyermekkel a szobába rohant, az ágyába tette és ott ölte meg. A belépő édes anyjának ennyit mondott:

— Most már elértem célomat, megöltem Olgicját.

A megtévelyodott lelkű nő a kórház megfigyelő osztályában nyugodtan viselkedik. Tegnap este semmit sem evett és éjjel felé lethargikus álomba merült. Mikor felébredt, vizet kért.

Kedden délelőtt édes atyja a család egyik barátja társaságában meglátogatta a szerencsétlen asszonyt a czellájában. A leány megismerte édes apját. Ilyen kérdéssel fordult hozzá:

— Mikor visznek felakasztani?

— Miért vinnének? Nincs neked semmi bűnöd.

— De úgy érzem, mintha börtönben volnék.

— Nem, leányom, ez nem börtön, — De nézze apa, úgy hiszem, hogy megöltem a gyermekemet.

Erre a szerencsétlent vigasztalták, hogy gyermeke él és őt gyógyítani hozták ide, mert nagyon beteg lett. Néhány percz múlva teljesen szólanná lett és üres szemekkel bámult a levegőbe.

A kis leány holttestét kedden délelőtt 10 órakor boncolták fel a kórház boncoló termében. **A vágás oly mély volt, hogy a nyakcsigolyát is elmetsette s az ártatlan gyermek fejcskóját csak a bőr tartotta.** A halált az ülőér elvérzése okozta. A kis áldozat temetése ma délelőtt 10 órakor történt meg. A szerencsétlen asszony kihallgatása — tekintettel abnormális lelki állapotára — az orvosok véleménye szerint nem fogatosítható. Az ügyészség sem tehet vádiratát, mert a körülmények teljesen kizárják, hogy tettét ép elmével követte volna el. A boldogtalan asszonyt legközelebb elemeggyintézetbe szállítják, ahol hat héten át törvényszéki orvosi megfigyelés alatt lesz s ennek az eredményétől függ a királyi ügyészség beleavatkozása. A szülőket sem lehetett ma kihallgatni. A megrendítő dráma betegé tette a szerencsétlen apát és anyát, aki ily borzalmas módon vesztette el egyetlen leányát és unokáját.

Az apját agyon lölte.

Az apa és fia közös szerelme.

Regényesen indult az a szomorú eset, mely Patruban György temes szlatinai lakos halálával nyert befejezést tegnapelőtt. Az eset részletei a következők:

Ez év tavaszán Patruban György özvegyesre jutott. Hogy a háznál asszony legyen, az öreg Patruban a fiát, a 13 éves Miklóst akarta megházasítani. A fiatal Patrubánnak tetszett az apja terv, már csak azért is, mert az öreg azt ígérte neki, hogyha megnősül, átadja neki a vagyonát. Mintegy három hónappal ezelőtt végre mégis kiszemelték a leányt Todorovics Anasztázia személyében, akit a fiatal legénynek feleségül kellett venni. A két család megegyezett.

Ámde a délidéki szokás szerint az esküvőt leányszöktetésnek (uszokocsizásnak) kellett volna megelőzni, amihez különösen a leány ragaszkodott legjobban, mert az olyan leányt, aki nem szokik meg a mtkájával az esküvő előtt, azt lenézik még asszonykorában is.

Patruban Miklós nem mondott ellen a leány kívánáának és egy szép este előzetes megállapodás szerint a kuttól, a hova a leány vizért ment, ellopta a menyasszonyát s vitte ki az apja szállására.

Egy héti éltek ott a fiatalok zavartalan boldogságban s ekkor ezán az anyakönyvezető ellébe kellett volna menniök. A fiatal Patruban azonban a mézes hét letelte után megszökött a szállásról, ott hagyva menyasszonyát egyedül.

Az öreg Patruban ekkor pártfogásba vette a lányt és ott tartotta a háznál, remélve, hogy fia majd csak hazakerül. Vártak egy hónapot a fiura, de mivel ez nem jött, az öreg gondolt egyet és maga ment a leánnyal az a anyakönyvezeihez három héttel ezelőtt z feleségül is vette. A mult héten aztán megjött a fia.

Az öreg Patruban kiutasította a házból s a szomszédok előtt kijelentette, hogy vagyonát is a fiatal asszonyra fogja iratni. Ezt megtudta a kiutasított fia s hogy a vagyon átíratásának elejét vegye, vasárnap éjjel orozza agyonlőtte apját. A gyilkost, akit tettét minden megbánás nélkül vallotta be, a csendőrség istartóztatta.

UJDONSÁGOK.

Diákok hónapja.

Ma már belépünk a tanügyi hónapba, szeptemberbe. A kinek fia, leánya játszik és futkározik a tarolt virágnélküli réten, az tudja, hogy a szeptember hónap olyan csapás, akárcsak az inség és szárazság és nem lehet védekezni ellene.

Ahogy elsejét mutatja a naptár, megindul a népvándorlás az iskolák és a könyvesboltok felé. A család egyik viharedzett tagja viszi beiratni a gyermeket és ha a beiratás művészetén túl vannak eme boldog balandók, rácsapnak a könyves holtra s kérnek Vergiliust, Tacitust, Mocznik számtanját, Beöthy irodalomtörténetét, körzöt, czeruzát és papirost. És vonulnak egymáshoz egymásután, szakadatlanul. Az egyik mamát felváltja a másik, a komor apa helyébe jön a még komorabb apa s a tanügyi hónap elvonná, mozgalmassá teszi a várost. A tanügygyel kapcsolatos kellemetlenségek hosszú sorozatából kivillan egy derűs epizód, a könyvvásár. Szédületes, izgalmas börze, amely lázba hozza az arczokat, ökölbe szoritja a kezeket:

— Egy jó Schack Béla — szól az egyik.

— Puska Tacitushoz javítva!

— Mind a két Beöthymet eladom.

Ebből a kabalisztikus kijelentésből a szakértő diák megtudja, hogy eladó egy Sack Béla féle német gyakorlókönyv, Tacitus jó magyar fordítása és Beöthy Zsolt mindkét kötet irodalomtörténete.

És a zsibongás, a lárna nem szűnik meg pillanatra sem. Osztályok szerint csoportosulnak az ifjak és úgy kínálják a becses portékát, az ócska könyvet. Ha az előző év diákjainak száma egy osztályban kevesebb volt, mint a mennyi utána jön, akkor a könyvnek börzei értéke emelkedik. Ha valaki alkudni s a kartell által megállapított árakat leszorítani igyekszik, szuverén göggel szól rá a diák:

— Vegyen új könyvet!

És mert részben spórolni szeretne az ifju a hazuról képoit pénzzel s mert a tradíciók úgy diktálják, hogy jobb az ócska könyv, mint az új, egy kis barátságos purparlé után megtörténik a vásár. A ki olyan ügyes volt, hogy könyveit az első nap eladta, az politizálni jár a könyvvásárba. A diák politika roppant szölvényes és titokzatos. Kibogozásához különöz diplomáciai talentum szükséges. — Ennek a politikának terrenuma az arnyas kert, amelynek fái nem egyszer hallanak ilyen beszélgetést:

— Az a vén tökfilkó tanítja az idén is a fizikát?

— Igen, a hülye. Csak kettőből bukkantott meg és most megint rám fog járni a rud.

Ezek a modern és tanárt tisztelő diákok. Ezek nem elegendnek bele a könyvekkel seftelő riadó generáció lármájába, ezek csak azért akarnak érettség tenni, hogy mint huszáronkéntesek csörtessenek végig majd a fő-utcán. Mit tudják ők, hogy a tanügyi hónap mit jelent a kishivatalnoknak, a kinek két leánya a polgáriba, egy fia a kereskedelmibe, egy pedig a gimnáziumba jár. Sejtik-e ők azt, hogy a derék kishivatalnok ilyenkor már mindig Lutter betű számtan-jával, Fehér Ipoly fizikájával, Tacitus annalesseivel és Schiller költeményeivel foglalkozik és álmában kinosan viaskodik eme jeles férfakkal. A diák börze csupa derűt, csupa

kedves napfényt sugároz ki. A gondot azok az öszülő haju rabszolgák ismerik, akik urat akarnak nevelni a fiukból és meg akarják veük a gimnáziumok padjait jártni.

De azért légy üdvöz közelgő tanügyi hónap szeptember! Szükség van a te nap-sugárral való kaczerkodásodra, mert bár gondot hozol ezer meg ezer apának, de cserében visszaadod a városnak azt a sok szét-szórva élő egészséges diáksereget a maga esinyjeivel, lármájával, börzejével, elpusztíthatatlan vidámságával. Szükség van reád tanügyi hónap szeptember és ezért köszön-tünk téged szeretettel.

Nyomorékká lett munkás.

Leütötte a vasemelő.

Megrendítő szerencsétlenség történt szerdán megint a debreczeni vasuti gépjavitó műhelyben, ahol már igen sok baleset történt — felelősség nélkül.

Történt a szerencsétlenség szerda délelőtt. Cseh János munkavezető küldte föl Vásárhelyi Gyulát az odatolt kocsik tetejére, elmulasztván a szükséges óvintézkedéseket és dolgoztatta az összes szabályok ellenére, mert védenie kellett volna a dolgozó munkásokat, akik valamennyien ki voltak téve azon veszedelemnek, mely Vásárhelyi Gyulát érte. Elvárjuk a rendőrségtől, hogy a legszigorubb vizsgálatot indítsa meg.

Ugy történt a szerencsétlenség, hogy Cseh János munkavezető nem törődve a munkások testi épségével, elrendelte a testi épséget veszélyeztető munkát, mely látszólag sikerült is.

Ekkor történt a szerencsétlenség. A munkába vett vasuti kocsik tetejéről, miután semmiféle támaszték nem volt, lezuhant Vásárhelyi Gyula és súlyos testi sérüléseket szenvedett emiatt. A vizsgálat megállapította, hogy állást kellett volna csinálni, mert egyébként amugy is közveszélyes volt az elrendelt építkezés. Sajnos, az ilyen dolgokkal nem szokott törődni a mérnöki hivatal.

— **Váradai Károly kinevezése.** A mint a debreczeni lapok közül legelőször is jeleztük, **Váradai Károlynak** a helybeli piarista főgymnasium tudós direktorának főigazgatóvá történt kinevezése hivatalosan is megérkezett. A székesfehérvári tankerület új főigazgatója szeptember 3-án teszi le Budapestben hivatalos esküjét. Utódjának, dr. **Jászay Rezsőnek** megérkezéséig a beiratásokat **Holzinger Imre** kegyesrendi tanár és helyettes igazgató végzi.

— **Az árlejtés a szegényházra.** A közgyűlés a tanács előterjesztésére elhatározta, hogy a városi szegényházat kibővíteti. A tanács az építésre 32,290 korona 69 fillérrel árlejtést hirdetett. A beérkezett ajánlatokat ma délelőtt 11 órakor bontották fel Bészler Károly tanácsnok elböklésével. Összesen 17 ajánlat érkezett be. Ajánlatokat adtak be: Kiss Ignác bádogos munkára 5

százalék engedménnyel; Cseh Ferencz építőmester a föld, kőműves és elhelyező munkákból 17 százalék engedménnyel; Kiss Gábor az ács munkákból 17½ százalék engedménnyel; ifj. Pethő György ács munkákból 17,5 százalék engedménnyel; Sztraka József a bádogos munkákból 10,5 százalék engedménnyel; Bisotkka Gábor az ács munkákból 18 százalék engedménnyel; Biczó Gyula föld, kőműves, elhelyező munkákból 13 százalék engedménnyel; Sipos Bálint a föld, kőműves, elhelyező munkákból 15 százalék, az összes munkálatokból 16 százalék eng.; Blaskovits Mihály a lakatos, üveges, asztalos és mázólok munkákból 21 százalék engedménnyel; Fésüs és Erdődy a kőműves, föld, elhelyező munkákból 15 százalék engedménnyel, az összmunkálatokból 16 százalék engedménnyel; Harsányi István az asztalos, lakatos, üveges és mázólok munkákból 13 és fél százalék engedménnyel; Szendrei Sándor az ács munkákból 16 és fél százalék engedménnyel; Losonczy és Dinnyés az asztalos, üveges, lakatos és mázólok munkákból 17 százalék engedménnyel, Kereszturi és Nagy a bádogos munkákból 15 és fél százalék engedménnyel; Horváth József az ács munkákból 25 és fél százalék engedménnyel; Tóth István és Horváth József a föld, kőműves és elhelyező munkákból 15 százalék engedménnyel és Kerékgyártó Sándor a bádogos munkánál az előirányzott összegből 20 százalék engedményt tesznek. Az ajánlatok között legolcsóbb a Cseh Ferencz építőmesteré, Blaskovits Mihály lakatosé, Horváth József ácsé és Kerékgyártó Sándor bádogosé. Az ajánlatok elfogadása felett legközelebb dönt a tanács.

— **Igen értékes ajándék** lesz minden előfizetők részére az a vaskos naptár, a melyet deczember elején minden előfizetőknek díjtalanul, utánfizetés nélkül megküldünk. A Debreczeni Független Ujság Naptára Debreczen és Hajdúvármegye jól összeállított czimtarát fogja tartalmazni és azon kívül dús szépirodalmi részzel lesz ellátva. A kik szeptember 1-től lapunkat megrendelik, azok is **ingyen** kapják a Debreczeni Független Ujság nagy képes naptárát. Telefon számjaink: 18 és 339. A lap előfizetési ára 1 óra 1 korona.

— **Lakoma Váradai főigazgató tiszteletére.** Altalános az érdeklődés a Váradai Károly tankerületi főigazgató tiszteletére rendezendő társas vacsora iránt, nemcsak a tanárok között, hanem a társadalom legszélesebb rétegeiben is. Ez különben természetes is, mert Váradai Károly a maga rokonszenves egyéniségével számos jó barátot szerzett magának városunkban. A szeptember 3. tartandó vacsorára az iskolekban kitett aláírási iven kívül jelentkezhetni Kardos Albertnél, a tanári kör titkárnál és Eberhardt Bélának, a tanári kör jegyzőjénél.

— **Sertéskereskedők rémei.** A sertéskereskedők igen sokszor fizetett ellenségeiket láthatják azokban a hajcsároknak, akik a gondozásukra és felügyeletükre bizott szállítmányokban nagy károkat tesznek oly módon, hogy a sertések hajtóit egész sertecsomókat tépnek ki, amiáltal nem csupán külső értékeket szállítják le, de husokat is megrontják. Többször hangoztatott pa-

elnyösen ismert saját készítményű cipő áruházában, **Csapó-utca 5.** hol mérett utáni rendelések is jó anyagból pontosan készíttetnek.

lehet kevés pénzen nagy bevásárlást tenni? Tegyen egy legkisebb próba bevásárlást

Hol

Lehovits Zsigmond

naszok
erélyes
ben a
a debr
említett
ben a

megtört
hát. Va
de nem
lyen. A
méri a

E
— szo
mészár
mert
Nalunk

2 nap
Boruz
Ibolyk
ev. re
Erzsé
Emiln

mühe
munk
öngy
öngy
embe
vánd
megh

a szó
tüzzel
dönté

reket,

ták v

haner

és T

mond
hét u

kovit

ijjes

nap

fián

foga

ugya

kis

meg

sárk

utcz

csin

lélel

Látt

A lo

ugy

ház

kön

tört

az

össz

T

b

naszoknak engedve, a miniszter most erélyes hangú rendeletet adott ki ebben a tárgyban, amelylyel meghagyja a debreczeni hatóságnak, hogy a fent említett visszaélések elkövetőivel szemben a legnagyobb szigorral járjanak el.

— **Városi mézárászok.** Szombaton megtörtént a próbavágás. Leütöttek egy marhát. Vasárnapon már kimérték a piaczon, de nem Debreczenben, hanem Szombathegyen. A város székállója külön sátor alatt méri a húst a nagyközönség számára:

Marhahus eleje	56 kr.
főzni való	60 kr.
sütni való	68 kr.

Ezekért az árakért mérik ki a húst a szombathelyi piaczon. Több városban a mézárások önként leszállították az árakat, mert a várossal még se versenyezhettek. Nálunk nem történt mai napig semmi.

— **Meghaltak.** Nagy Ferencz ev. ref. 2 napos, Gellén István ev. ref. 8 hónapos, Borusz Mihály ev. ref. 5 hónapos, Dávid Ibolyka ev. ref. 12 hónapos, Siteri Mária ev. ref. 11 hónapos csecsemők, Bagdacs Erzsébet ev. ref. 2 éves gyermek, Kohn Emilné Wasserstein Katalin izraelite 30 éves.

— **Halálba kergették.** A vasúti műhelytelepen dolgozott Mandel Imre munkás, de annyira üldözték, hogy öngyilkossági kísérletet követett el. Az öngyilkosság nem sikerült, az üldözött ember fel fog gyógyulni és Amerikába vándorol ki, ahol a becsületes munkást megbecsülik.

— **Az új hétvezér.** Politikáról folyt a szó a kávéházi társalgó asztal körül. A tüzzel-hévvél vitakozók valamelyes érv megdöntésére felemlítették az öt hétvezéreket is.

Egyik roszmájú közbekiáltott:

— Ugyan ne emlegessétek a hétvezéreket, hiszen a neveiket se tudjátok!

— Az beszél, akinek a háza ég! vágta vissza a vitakozók.

De nem hagyta magát a közbekiáltó, hanem rendre elsorolta a hétvezérek neveit:

— Álmos, Előd, Und, Kund, Tas, Huba és Töhötöm.

— Szép, szép, hogy ismered őket, — mondta egyik szellemes ur, de ismered-e a hét új vezért?

— Beck, Pittreich, Krieghammer, Lobkovitz, Kropacek, Fejérváry és Nyiry.

— **Megbokrosodott lovak.** Izgató és ijeszítő szerencsétlenségnek voltak tegnap este 6 órakor szemtanúi a Péterfián sétálók. A város egyik két lovas fogatával történt a dolog. A lovak ugyanis a honvéd kaszárnya előtt a kis vonat csengetésétől megijedtek, megbokrosodtak s valóságos veszett sárkányokként vágattak az Egymalom-utca felé. A kocsis maga ült a kocsin; a lovakkal nem birt. Elfojtott lélekzettel állottak meg a járókelők. Látták, hogy veszedelem lesz. — A lovak az Egymalom-utcánál csakugyan beakartak fordulni, de a sarokháznak mentek neki teljes erővel. A könnyű kocsis iszonyu csörömpöléssel tört össze; felfordult. Maga alá temette az egyik lovat és a kocsist. Hirtelen összetódult emberek kimentették a lo-

és kocsis alá került kocsist, kinek, Isten csodájára semmi baja nem esett. Azután a lovat szabadították ki s nagy nehezen felállították. Mind a négy lába csupa vér volt. A kocsis úgy szólván teljesen összetört. Emberek húzták a városházára, a lovakat pedig bevezették. A legnagyobb csodálatot a kocsis megmenekedése keltezte.

— **Halálozás.** Közöljük az alábbi gyászlapot, amely ifjan elhunyt debreczeni asszony halálát jelenti: A legmélyebb fájdalomtól megtört szívvel tudatjuk a felejtetetlen jó feleség, édes anya, leány, testvér és menyünk Kohn Emilné Wasserstein Katalinnak 31-én, délután 3 órakor élete 30-ik, boldog házassága 9-ik évében történt elhunytát. Megboldogult kedves halottunk földi részei szeptember 1-én délután 3 órakor fognak Széchényi-utca 27-ik számú lakásunktól az izr. sirkertben örök nyugalomra tételni. Debreczen, 1904. augusztus 31. Férje: Kohn Emil. Gyermekai: Hermina, Zsiga, Feri, Irén és Rudolf. Szülei: Wasserstein Lázár nejevel és gyermekeivel. Apósa: Kohn Herman nejevel és gyermekeivel.

— **Az indiai zarándok.** Szegeden a rendőrségi épület folyosóján, ahol ügyes bajos ember fordult meg naponkint, nagy feltűnést keltett ez az ekzotikus külsejű ember. Fődetlen fővel szandálban állott az ember sokaság között. Barna barátsuha légett le róla, derekán pedig hatalmas olvasó csörrent meg, ha egy lépést előre vagy hátra tett. Kezében hosszú fakereszt volt, a melyet büszkén emelt magasra, mint valami győzelmi lobogót. A tolyosón sűrítő tömeg nagy csodálkozással vizsgálta a különös idegent, aki a kérdezősködésekre nyugodt méltósággal válaszolta:

— Indiai zarándok vagyok!

Az indiai zarándok büszke önérettel uralta a helyzetet. Egészen addig, a míg meg nem állott előtte a szurós szemű rendőr. A rendőrnek ismerős volt a zarándok ábrázata, hamarosan vallatára fogta.

— Könyöradomány gyűjtésre kér engedélyt?

— Igen.

— Micsoda maga?

— Indiai zarándok.

A rendőr elnevelte magát, aztán rácsapott az indiai ember vállára.

— Ugyan ne izéljen, hiszen tavaly még suster volt kigyelmed Debreczenben a Török Bálint utcában.

Az indiai zarándok — elkomolyodva mondta:

— Hát nem megismerte? Akkor hát távozom.

És vette a keresztet és eltűnt a látóhatárról.

— **Feljelentett vadférj.** Két hétig élt vadházasságban Derzsi Jánosnéval Kovács Imre napszámos. Két hét után azonban a férfi megunta a mézesheteket és elhagyta az asszonyt. Derzsiné bosszúra határozta el magát. Felment a bünyügyi osztályhoz és elmondatta együttélésük alatt, hogy Böszörményben néhány héttel ezelőtt sok libát lopott. A rendőrség Kovácsot az éjjel elfogta csavargásért s most a libaügyet is elintézi vele.

— **Diszlövészet.** A debreczeni polgári lövész-egyesület szeptember 3. és 4. napján a nagyerdei lövőházban diszlövészetet tart. Napirend: A lövészet mindkét napon reggel 8 órakor, délután pedig 2 órakor

veszi kezdetét és tart alkonyatig. 4-én este a lövések osztályozása és a díjak kiosztása. 4-én déli 1/21 órakor a lövőházban közebed, melyre az aláírások 3-án délig a titkárnál eszközözlendők. Napi biztosok: 3-án Pápay János és új. Tóth Ferencz. 4-én Szabó Sándor és Molnár Ferencz.

— **Az Abeles-féle** polgári és elemi leányiskolában (Hatvan-u. 23.) a jövő tanévre való beiratkozások naponta délelőtt 9—12-ig, d. u. 3—5 ig eszközölhetők.

— **Vadászok figyelmébe.** A debreczeni vadásztársulat tagjai értesítettnek, hogy miután a nyul vadászata a mai nappal felszabadul, a választmány vad kamarának a Diószegi és Monostor-Pályi utak közötti erdőrészt jelöli ki, a hol is vadászni egyáltalán nem szabad. A fáczánvadászat október 1-től december 1-ig engedélyeztetik. Kopózó területnek az eddigi kopózó terület hagyatik meg. A választmány.

— **Szökött fiu.** Konyárról a mostoha anyjától Ilyés Sándor 10 éves fiu megszökött. A kis szökevényt az éjjel az utcán találta meg a rendőrség. Visszaviszik a mostohájához.

— **Az éjjeli csavargók.** Gal Mihályné és Baranyi Juli az éjjel a népkertben sétáltak. A sétát a rendőr nem jó szemmel nézte és mindkét hölgyet bekísérte, mert egyiknek sincs sem bejelentett lakása, sem állandó, tisztességes foglalkozása.

— **Talált és elveszett tárgyak.** A napokban a rendőrség egy zsebszótárt vittek fel, mint talált tárgyat. Találtak azonkívül egy arany kezelő gombot. A tulajdonosok kellő igazolás után átvehetik a bűnyügyi osztálynál. — **Elveszett kedden** a Péterfia utcától a Csapó utcáig terjedő uton egy arany fülbevaló. A becsületes megtaláló jutalmat kap.

— **Bemutató a Hungáriában.** Ma este tartja Kiss Béla teljes zenekarával bemutatóját a vizaknai Sós-gyógyfürdőből való visszatérése után, hol az egész nyár folyamán nagy tetszés mellett játszott. A bemutató hangverseny iránt élenken érdeklődnek, mivel állítólag Kiss Béla zenekara óriási haladást tett.

— **Bajai tambura zenekar.** A Dréher-söröcsarnokban szerdán kezdette meg hangversenyét 10 tagból álló zenekar Petrovác Béla karmester vezetésével. Minden egyes tag kitűnő erő és igen tetszett és sok tapsal tüntette ki a szép számban összegyűlt közönség a jó magyar darabokat előadó társulatot.

x **Mi mindent** lehet igen olcsón beszerezni Mentze Henrik ujdóságok áruházában Piacz- és Szent-Anna utca sarkán? Azt itt elsorolni majdnem lehetetlenség, azért mindenkinek őszintén ajánljuk, hogy vegye magának azt a fáradtságot és tekintse meg azt a csinos és igen ügyesen berendezett üzletet, mely páratlan a maga nemében. Mindentféle felvilágosítással szívesen szolgál a tulajdonos abban az esetben is, ha nincs szándékukban vásárolni.

Társas-élet.

Itt van a diákjárás. És még esőt se hozott. Gyönyörű szép szeptemberi napokat várunk. Legalább az ígérkezik. Hej, pedig azt tartja a diákokról a beszéd, hogy esővel járnak.

Már tegnap délután sokan vissza-

Tankönyvek bekötését **Dávidházy Kálmán**

könyvkötészet, Fűvészkeri-u. 9. sz. alatt a legjobb kivitelben legolcsóbban készíti. — Ugyanott minden könyvkötési és műipari munkák a legújabb ízlés szerint készíttetnek.

érkeztek az öreg kollégium dalos fiai közül. Nótázó kedvvel fészkeltek be újra a cétusba s dallal köszöntötték az ujonnan meszelt, barátságos fehér falakat.

Este 8 óra tájban az ősi kollégium darabos-utcai részén haladtam. Az emeleti diákszobák kinyitott ablakain át olyan szépen zengett belé a csillagos égű alkonyatba:

Érted halok, érted élek,
Száz leánnyal nem cseréllek.

Ez a gyönyörű szép Csokonai-dal igazán csak így szép: ha fent a kollégium cétusaiban gondtalan diákok dalolgatják. Megálltam és úgy hallgattam a csikóbőrös kulacsról zengő nótát. Közbe, ha pihentettek, bizonyosan a hazai borral teli hozott kulacsot adták kézről-kézre a vidám diáklegények.

*

Az Arany Bikában a jó öreg Foltényi bácsival beszélgettünk megtért diákainkról. Az öreg bácsi bizony harszik, hogy olyan sok „szamárság”-gal tömik a diákságot.

— De nemcsak a fiukat, még ez csak hagyján volna, — zugolódik jó Foltényi bácsi — hanem a lányokat is mindenféle ostobaságra kényszerítik. Képzeld csak kedves öcsém uram, a napokban az udvarunkban lakó két kis lány, az egyik 14, a másik 16 éves lehet, megszólít:

— Foltényi bácsi sok mindent tanult; bizonyosan szereti a csillagászatot is?

— Szeretem ám a szép a csillagos eget, de nem a csillagászatot.

— Pedig mi azt szerettük volna megtudni kedves Foltényi bácsitól, hogy hány mértföldre ragyog a Mars a Vénusztól?

— Minek az nektek lányaim? Elég ha az asszonyféle annyit tud, hogy ha esik, az eresz alá álljon!

— Látja, látja kedves öcsém uram — zugolódik jó Foltényi bácsi, ilyen a mai világ; mire való az a lány, hogy a Mars hány mértföldre ragyog a Vénusztól? Bizony igaza van kedves Foltényi bácsi.

Békés András.

TÁVIRATOK.

Agyonverte az urát.

Déva, augusztus 31. Nagy-Barcsán rémitő gyilkosság tartja izgalomban a falut. Herpant Ábrahámné fejszével verte agyon az urát. A tett oka még ismeretlen.

Szétlépték a farkasok.

Déva, augusztus 31. Vandei község határában volt Nasok Péterné kukoriczása. Oda ment ki tegnap az asszony, hogy örizze földjét s ma a mezőn testének darabjait találta meg a mezőn. Farkasok járnak a vidéken. Bizonyosra veszik, hogy azok tépték szét a szerencsétlen asszonyt.

Ötvenen a vízbe fulladtak.

Lodz, augusztus 31. A Kamij folyón 100 ember akart kompon a tulsó oldalra jutni. A révész csak 50 embert akart a kompra engedni, de 80 is ráment akarata ellenére. A folyó közepén a komp elsüllyedt s 50 ember a vízbe veszett, 30 megmenekült.

Az orosz-japán háborúról.

Kuropatkin harozra kényszerítik.

London, augusztus 31. A harczteri tudósításokból az tűnik ki, hogy Kuropatkin csakugyan rákényszerítette a döntő csata elfogadására. Az öt napig tartó küzdelem, amelylyel a japánok előnyomulása és az orosz hadak visszavonulása járt, csak most kezd valóban komolylyá válni. A jelek arra mutatnak, hogy Kuropatkin nem akarta a döntő ütközetet elfogadni most sem, mert Liaojongot nem tartotta elég magasan fekvőnek arra, hogy az ellenség támadásának sikeresen helyt állhasson. Jobban, észak felé akarta visszavonni seregeit, esetleg Karbinba, vagy Mukdenbe. Azonban az orosz hadak eddigi visszavonulása is rendkívüli nehézségekkel járt. A japán hadak pedig három oldalról hihetetlen gyorsasággal nyomultak előre. A japán hadvezetőség belátta, hogy elérkezett az idő a gyors cselekvésre. Ha most időt engednek az orosz hadsereg újabb visszavonulására, akkor a döntő ütközet újra elhalasztódik bizonytalan időre és kimenetele is bizonytalan. Ezért az ötnapos csatának az volt a folytatása, hogy Kuropatkin mindenáron megakadályozza a további visszavonulásban. A harcz javában dül. Részleteket a tudósítások még nem közölnek.

Visszavonulás.

Páris, augusztus 31. Pétervárról jelentik, hogy Kuropatkin hadai teljes rendben vonulnak vissza. A hátvédek hatalmas ellentállást fejtenek ki, minek következtében a rendkívül heves ütközetek egymást érik. A csapatok szakadatlanul ömlenek Liaojongból és csak egy japán csapatot, Örrtaku környékén vertek szét. A vasuti összeköttetés nem szakadt meg, hanem egyre szálítja a sebesülteket s a felszerelést.

Orosz vereségek.

London, augusztus 31. Liaojangból és Sanghaiból érkező táviratok az oroszok nagy vereségéről adnak hírt. E szerint a három oldalról teljes összeköttetésben lévő japán csapatok a Liaojangot környező halmokról már magát a várost lövöldözik. A keleti oldalon a hegyeken felállított ágyupark fedezete alatt nagy sebességgel elősiető japán gyalogság körülvelt egy nagyobb, vagy 20.000 főből álló orosz dandárt, azt hiszik, hogy Keller tábornok utódját. Az oroszok ellentállottak, minek következtében borzasztó mérszárlás következett. Vagy hatezer orosz esett el, a menekülőket a japán lovas-ság 2-3 kilométerig kergette a várostól. Az ütközet hevesége semmit se vesztett

erejéből. Szakadatlanul dörögnek ágyuk. itt újabban 50 orosz ágyut tettek hasznavehetetlenné. Liaojangban több házat felgyújtottak a japán shrapnellek. A postaépület előtt hét ember közelében robbant fel egy gránát, mely négyet közülök megölt, hármat megsebesített.

Erős tűzben

London, aug. 31. Az oroszok főereje Liaojangon felül áll. Kuroki serege ott szorongatja az oroszokat, folyton tűzben állnak a csapatok. Délről Oku és Nodzu csapatai egészen megközelítették a várost, sőt egyes japán csapatok már Liaojang utczáiba is bemerészkednek. Az orosz sereg helyzete egyre rosszabbá válik. Fusima tábornok seregei már közel vannak a Liaojang-Mukden közt levő vonalhoz. Kuroki serege el akarja szorítani Kuropatkin nyugat felé egyenesen Fusima hadseregéhez, mely széles harczokra terjesztette ki szárnyait egészen Laotaiig. Egy harmadik japán dandár Mukden irányában nyomul előre Öntaku felé. Ha a déli csapatok Liaojangot beveszik, Kuropatkin bekerítése befejezett ténynek válik és Oroszország Sedanja is megtörtént. Megerősítik, hogy Fusima tábornok Siaopeihótól északra-keletnek vonul Jantoi irányában, ami valószínűvé teszi azt a hírt, hogy északfelől el akarják zárni Kuropatkin elől a visszatérés útját és lehetőségét.

Végső erőfeszítés.

Páris, augusztus 31. Pétervárról jelentik: Port Artur várőrségének hangulata az elkéseredésig lelkes. Egyelőre még nincs hiány semmiben. Elegendő az élelmiszer is s az ó-város védett helyein még jelentékeny lábon álló marhaesőrdá van. Hadi municzióban sincs hiány. A betegeteket és sebesülteket a Tigris-félsziget teljeseen érintetlen helyeire szállították. Az őrség el van szánva végső lehelletéig védelmezni a várat. Port Artur elesése tehát épenséggel nem napok kérdése. Biztosnak tartják, hogy télig elhúzzák az ostromot a Drakonovoy alatt, azután még mindig pár hónapig elegendő védelmet nyújtanak a Tigris-félszigeti erődők. Addig pedig, megvannak győződve, hogy az orosz hadsereg végleg megerősödve döntő csapást mér a japánokra. — Az őrség nem hisz Kuropatkin szorongatott helyzetében. Teljesen halálra szántan indulnak a japán rohamok alkalmával tübbe. Teljes halálmegvetéssel küzdenek. Itt nem hiszik, hogy Port Artur elesése a közel jövőben megtörténhessenek.

REGÉNY-CSARNOK.

Egy rendőr naplójából.

VI.

Hulló csillagok.

Irta: Laky Imre.

[Tilos az utánnomása.]

Fényes utcákon tolong az emberek árja. Feltartóztatlanul hömpölyög az ember-tömeg.

Az utcáseprők seprik a szemetet, bravuros ügyességgel a tömeg közé eresztik a tisztító vizsugarat. Csak az utca köve tisztul, a szemét mind az emberek közt marad, azt nem tisztogatja semmi, senki.

A bűn, a lelkirothadás ott kaczag, ott ri le arcaikról, ott hancurozik köztük. Tet-szelgős formát ölt, mint Luczifer, mikor az első ember párt megejt a Paradicsomban. Pedig a nevető szem, a piros ajkak, a rózsás arc, a gömbölyű idomok, a piskóta láb mind, mind család hazugság, külszin, érzék, idegbolondító szemfényvesztés. A bűnök és felhomályában a forrongó agy a feltört dió meztelensége miatt nem látja meg

a sivar, fon-
lőket, melyet
kiapadt.

Baron
nak a isten
kén, testén
butító érzé-
ül arczokon
ség, a nem
öntudatokból
ujra el, feké-
emberi társ-

A jón-
len a kiét
kető inak. A
ingerrel ha
utánzása er-

Here
oltáráról a
ges virágra
mánnnyal a

A fér-
gasztalt ide-
tosságát, vi-
kintének fe-
sorsára, int-
sebbek, mi-
nek kiforr-
selyem, a
lábai előtt
másban cs-
egyideig, a
rodva, enn-
elégítsek a
természete-

Milye-
mámor ó-
utálatos k-
tusza sár-
kos, mocs-
lek már n-
hitet a két-
nak. Ez a
festnek, a
élet társa,

Az i-
kel a bűn-

A nő-
Hogy

ból, hová
oltarra tet-

Az a-
tereg együ-

A fé-
bukott ang-
hogy oda-

Egyil-
ezt is! É-
kerül: Ez

lottaival v-
iyával, a

a szerenc-
temei föl-

A nő-
gusitáson

jának, női-
rát. Az ar-

rad a csu-

A c-
jellegét; k-

kintélyek
s hasonló

Az a-
ura a há-

csak addi-
sodni nem

héz. Még
mellékker-

ezot, dipl-

sára a fi-
meleg fés-
gének fél-

lekké, mé-
ban s ör-
hátrányár-

fejlődik. S
ismernek

a sivar, fonnyadt valóságot, a petyhüdt tömlőket, melyekből az eltető nedv forrása örökre kiapadt.

Baromi érzések illúziói diadalmaskodnak a isten képére teremtett emberen. Lelkén, testén ragályos fekélyek élőködnek. A butító érzéki gyönyörök émelgős mámorát ül arcukon fátyolos szemekben. A tisztesség, a nemes érzelmek fogalma kiveszett öntudatokból. Sodoma és Gomora társadalmi ujra él, fekélyes sebként terjeszkedik a nagy emberi társadalom testületén.

A jónak, nemesnek utángazására képtelen a kiélt szív, a kiszaradt agyvelő, a reszkető inak. A bűn hívogat ezer csákkal, ezer ingerrel hatalmába keríti a gyávát. A bűn utángazása erőltetésbe sem kerül.

Here méhek hordják az otthon szent oltáráról a mézet, s mérges virágról mérges virágra szállva kutatják a rablott zarámánnyal a rafinált kéjek titkait.

A férfi nem látja a nőben a felmagasztalt ideált az anyaság eszményi magasztosságát, viszont a tulzott csillagok nem tekintenek fel az erős férfira, mint életük sorsára, intőjére, hisz ők már szinte erősebbek, mint az elgyengült férfierő, melynek kiforrásából terem nekik az arany, a selyem, a pompa, mely petyhüdt ajkakkal lábai előtt az élet salakjában fontereg. Egy-másban csak a gyilkos kéj forrását látják, egyideig, míg vegre egymástól meg undorodva, ennemükhöz térnek vissza, hogy ki-élegítsék a galadul megcsalt, arcsul csapott természetet.

Milyen pokoli sivárság ül lelkükben a mámor órái után! Milyen rengeteg üres, utálatos körülöttek a világ! A test kultusza sárba rántotta az égből a lelket. Piszkos, mocsok lett az is, mint a test! E lélek már nem tud erőt adni a csüggedőnek, hitet a kétkedőnek, bizalmat az elhagyatottaknak. Ez a lélek már nem társa, segítője a testnek, a mint hogy az ölelkező pár sem élet társa, csak ronda eszköze egymásnak.

Az ilyen lelkek töltik meg eseményekkel a bűnök krónikáját.

A nő?

Hogy kerül ide a fenséges piadestárból, hová a kereszténység magasztos hite oltárra tette?

Az anya, az Isten anya! ? Hogy fen tereg együtt a sárban a férfival?!

A férfi rántotta őt oda? vagy igaz a bukott angyalok regéje, s ő szált a pokolba, hogy oda csábitsa maga után Ádámot?

Egyik sem. A végzet ragadja azt is ezt is! És jaj annak, ki a végzet utjába kerül: Ez ut a pokoltorkának rothadó halottaival van befedve. A sodomiták mosolyával, a furiák örvényével halad tovább a szerencsétlen az elkárhozottak undok tetemei fölött.

A nő, ki ma a férfival való egyenjogúsításon küzd, e küzdelmében elveszti bánjának, nőiességének csillogó, fényes himpóráját. Az angyal szárnyai letöredeznek, marad a csupasz hernyó a fandró,

A család is elvesztette patirarchális jellegét; köztársasági szövetkező lett. A tekintélyek lealacsanyodtak, az egész nőtt fel s hasonló kíván leülni a többivel.

Az apa már nem patriárahája, egyedura a háznak. Kereső fél. A kicsinyekről csak addig történik gondoskodás, míg tolla sodni nem kezdenek. A megélhetés igen nehéz. Még jómodu polgári családokban is mellékkeresetre szorítják a serdülő suhanczot, diploma szerzésre, zongora órák adására a fiatal leányt. Ezek, kiknek még a meleg fészekben kellene a lélek nemességének felépítésén munkálkodni, kereső felekké, méhekké lesznek a köztársasági kasban s önállóságuk, testi életük, rettenetes hátrányára a lelki életnek, rohamosan kifejlik. Szenvedélyeket, vágyakat, dolgokat ismernek 16—18 éves korukban, miket ős-

apáink a múlt századokban meg lett férfi korukban sem ismertek meg.

A nagy bérházak óriási kaptárak. Kis berepülnek belőle az apró s a felnőtt méhek a szélrózsa minden irányában. Mindenik önállóan fut, szalad a kereset után. Még az öt éves kis nebulónak, ki az iskolát keresi, sincs kísérője. Egyedül baktat a nyolczadik tizedik utcában lévő iskolába.

Elvértve látni csak lánykát az intézetbe kísérő apát, anyát, cselédet.

[Folytatjuk.]

Mamák és Tanítónők

== becses figyelmükbe. ==

Ajánljuk az iskolai év beültára jó szintartó **himző selymek és pamutok, kötő pamutok, mintakendők a himzéshez** és mindenemű kézimunkához való minden hozzávalót.

Legjutányosabban és legjobbat egyedül csak

Füstös Testvérek

női kézimunka és szakértően vezetett nagy választéku előnyomda üzletében szerezhetők be

Piacz-utca 12. sz.

Figyelem!

Mindazok, akik szeptember 10. és 20-ika között születtek, sziveskedjenek b. címüket levelezőlapon a lakás pontos megjelölésével, fontos értesítés céljából **Heinrich Eisler, Hamburg V. 1607.** cím alatt közölni.

Iskolás

fiúk és leányok részére **kész fehérneműek, ágyneműek, matrácz ágyszerítők, paplanok, flanel-takarók, harisnyák és zsebkendők nagy választékban és csakis első rendű minőségben**

Kardos Lászlónál

DEBRECZEN, Kossuth-utca 9.

Fényképező gépek, lemezek, filmek, előhívó és rögzítők, aranyfürdők, cartonok dus választékban gyári áron részletfizetésre is kaphatók

BORSOS KATÁNÁL

DEBRECZEN, városház épület.

Tanítás és sötétkamara használata díjtalan.

Barnum & Bailey

heles szépség csoportja is Töröktől Kun-féle Matild szépitő szereket használ, mert a **Matild arczenőcs crém** a legjobb az összes hirdetett szépitők között, leveszik ezek a legvastagabb szeplőt, májfoltot vagy bármilyen más bőrcsunyaságot az arczról, a szerárát minden csürés csavarás nélkül visszahadja a czim: **KUN** gyógyszerész párisi laboratorie cosmetique „Matilde“ magyarországi műlaboratoriuma. (Alapított 1895. Budapest.) Debreczeni raktár: **Tóth Béla** gyógyszerésztárában.

képviselet és bizományi raktár: **BÉSZLER és DAVID** uraknál Debreczen.

Apró hirdetések.

10 szögig 40 fillér, azontul minden szó 2 fillér. A egkisebb hirdetés 40 fillér. Vastag betűkből szedett minden szó 4 fillér.

Varga-utca 43. sz. alatt ujonnan épülő házban 5 szobás uri lakás és egy szobás garzon lakás 1904. évi nov. 1-től kiadó.

Intelligens családnál valódi kóser kosztot esetleg teljes ellátást keresek egy 10 éves deák részére. Czim a kiadóhivatalban.

Elköltözés miatt 2 egy, 1 asztal, 4 székl eladó Bercesényi-utca 69. sz. a.

Egy kisebb lakás mely áll 1 szoba, konyha és egyéb hozzátartozékokból, október 1-től kiadó Bercesényi-utca 69. sz. a.

Kitűnő ebéd és vacsora kosztot kaphat 2 fiatalember Csapó utca 3. sz. atatt.

Rákócziról és Kuruczokról című füzet 20 fillér leszállított árban kapható a kiadóhivatalban.

Egy éjjeles fiu szerkesztőségünkben azonnal felvétetik.

Darabos-utca 57. sz. a. ház, mely évente 1500 kor. lakbért jövedelmez, jutányos árban eladó.

Eladó birtok és szeszgyár. Egy 1200 katasztrális hold kiterjedésű, kitűnő minőségű birtok, melyen a legjobb karban lévő gazdasági épületeken kívül, egy mezőgazdasági szeszgyár van, évi 2000 hectoliter termelés és hectoliterenként 10 korona refectióval, 50 katasztrális hold dohánytermelési engedéllyel eladó. — Hol és kivel lehet értekezni? megmondja a kiadóhivatal.

Építkezésből kimaradt 2 pár vasajtó olcsón eladó Nemzetőr-utca 1. sz. a.

Debreczeni első elektrotechnikai vállalat távbeszélő és távjelző berendezésekre, villamháritók, villamvilágítás és erő átvitelre, villamos jelzőtelepek, tűzjelzők, vizállásmérők. Elvállal mindennemű az elektrotechnika szakába vágó berendezéseket és javításokat Földvári L. Kossuth-utca 1. szám az udvarban. — Telefon szám 168. Távbeszélő és táviró építéshez szükséges mindennemű készülékek és anyagok, valamint gyógyászati, physikai készülékek és telepek raktára.

Egy fűszerkereskedő segéd felvétetik. Czim a kiadóhivatalban.

47 hold feketeföld tanyával, Homokkert mellett 6 hold hízaló eladó. Czim a kiadóban.

Egy kitűnő forgalmu fűszer üzlet e-aládi körülmények miatt eladó, Varga-utca 35. szám.

Bőrhulladék igen olcsón eladó Simonffy-u. 15. sz. a.

Egy jó családból való fiu kémenyseprő tanulónak felvétetik Rók Lajos kémenyseprő mesternél Hajduszoboszlón.

Háromszori bekenésre megszabadul kellemetlen lábizzadásától. Egy korona ellenében (tiz levéljegy) bérmentve küldi Riesz, Halas.

Az őszi és téli idényre!

Iskola öltönyök

fiu- és férfi ruhák a legolcsóbbtól a legfinomabb kivitelig

mesés olcsó árban kaphatók

Katz Hermann

cézgnél
DEBRECZEN, Piacz-utca 43. szám.

170 vhr. sz./1904.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a h. nanási kir. járásbíróságnak 1904. évi Sp. 179/6. számú végzése következtében dr. Loóg Béla ügyvéd által képviselt Kanyuk Mihály vértesi lakos javára id. Nehrebeczky Viktor és neje Virág Matild, valamint ifj. Nehrebeczky Viktor h.-dorogi lakosok ellen 587 k. 55 f. s járulékaik erejéig 1904. évi július hó 25-én foganatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 1297 koronára becsült következő ingóságok, u. m. buza termény, lovak, ló szekér, szerszámok, hazi butorok, gabona termés nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a h.-nánási kir. járásbíróság 1904. évi V. 115/2. számú végzése folytán 587 kor. 55 fil. tőkekövetelés, ennek 1904. évi január hó 15. napjától járó 5% kamatai, $\frac{1}{2}\%$ vátdíj és eddig összesen 156 kor. 20 fillérben bíróilag már megállapított költségek erejéig a Nehrebeczky Viktor és társai által haszonbérrel ingatlanon es lakason leendő eszközzésére 1904. évi szeptember hó 5-ik napjának délelőlt 9 órája nataridőül kitűztek és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérők, szükség esetén becsáron alól is el fognak adatni.

Amennyiben az elárvezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták s azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltek.

Kelt H.-Nánáson 1904. évi augusztus hó 21. napján.

Muraközy Gábor, kir. bir. végrehajtó.

Végkiárulás.

Az üzlet teljes felosztása miatt hatóságilag engedélyezett

Végkiárulás.
Szifft Aladár

Piacz-utca 24.

Schroll-féle chifonok és vásznak, női és férfi fehérnemű és téli alsó ruhák, női ruhaszövetek és posztók, téli fej- és nagykendők, asztalneműek és ágyterítők, batisztok, cartonok és zefírek, czérna pique és vel ur barchetek, selyem kendők, esernyők és fűzők, keztük, harisnyák és kötények, bélések és rövidárúk stb.

— Az összes raktáron lévő áruk —
gyári áron alul végkiárusítottak.

Az áruraktár berendezéssel együtt is eladó. — Az üzlethelyiség kiadó.

Szifft Aladár Piacz-utca 24. sz.

Végkiárulás.

Üzleti elvem: Élni és Élni hagyni!!!

Megérkeztek a legújabb divatu Női ruhaszövetek és Barchettok gyönyörű szép mintákban, üzletem uj — a miért is kivan zárva hogy nállam régi állott kelmét vehessenek.

MARADÉK ÁRUHÁZ Piacz-utca 19. szám, — Tisza palotával szemben, pirosra festett kirakat.

Minden olcsó és semmi sem drága.

De

Egy óra. Negyedévre

Debre

Az Debreczen telen fizetnek még város ad szaporodn inkább sz ros fejlőd szenek az intézmény létesíteni, nem akar rengeteg fentartása a város k

Eddi város ad uja konv kell majd dolja sen denre tel nek fogn tesítésére Vizvezeté láthatólag korona,

A m fedeles sa vagy nag toronnyal dig, piszk merjük, a sok olcsó A N nevű oláh kövel kir osztja em sorait csir ékítik; ha emeletes

Jó r zik külsöl a legszebi szépséges tem, pár hamvas v

Épp és oláh u keny és l Praca sz lett Szeli